

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Illvstrivm Virorum Epistolae, Hebraicae, Graecae et
Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra
aetate doctissimum diuersis temporibus missae**

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Petrus Galatinus Minoritanus, Ioanni Reuchlino LL. doctori S.D.P.

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270838)

IO. REUCHLIN. LIBER SECVND.

Viuit uero Christus, & ego perdere nihil possum, quia nihil habeo
 Fracta sunt in tua firmitate non parum quidem cornua horu tau
 torum. Hoc enim in te egit Dominus, ut Tyrannus sophistarū ali
 quando & tardius & mitius disceret ueris Theologiae studiis resi
 stere, ac respirare inciperet Germania, scripturarum doctrina tot
 heu annorum centenariis, non tam oppressa q̄ extincta. Nō erāt
 hęc initia danda pulcherrimorum studiorum per hominem par
 uae gratiae. Sed sicut Christum (sit uenia comparationi) omniū
 maximum montem Deus contriuit usq̄ in puluerem mortis. Ve
 rum ex hoc puluere postea excreuerunt tot magni montes, ita &
 tu parum attulisses fructus, nisi mortificatus in puluerem fuisse re
 dactus. Vnde nūc tot surgunt proceres literarum sacrarum. Et ex
 audita est oratio gementis ecclesiae Saluum me fac domine, quo
 niam defecit sanctus, diminuti sunt fideles de filiis hominū. Quo
 niam exaltati fuerunt ad altitudines dei, uilissimi filiorum homi
 num. Sed ecce nonne ego impudens, qui tam familiariter sine
 proemio honoris tecum loquor? Verum, facit hoc animus me⁹
 in te officiosissimus, qui & tibi est familiarissimus tum memoria
 tui, tum librorum tuorum meditatione. Accedit ad hoc quod &
 permouit ut tandem scriberem, q̄ Philippus noster Melanchthō
 homo admirabilis, immo penē nihil habens, quod non supra ho
 minem sit, familiarissimus tamē & amicissimus mihi, omnino ex
 egit has literas ad te. Fidem iubens, certissime te non aegre laturū,
 sed & gratum habiturum quicquid ad te ineptirem. Huic ego im
 putes uelim, si quid imputare uelis, nisi quod animum meum er
 ga te non nisi candidissimum his literis protestari uolui. Vale, &
 gaude in domino, praceptor uere mihi uenerabilis. Vuittember
 gae altera die Lucia. Anno M. D. XVIII.

Petrus Galatinus Minoritanus, Ioanni Reuchlino
 LL. Doctori S. D. P.

HORTARIS me ornatissimis literis tuis Capniō uir unice
 ut in tui ueritatisq̄ diu tā acriter impugnatae defensionē mi
 hi aliquid scribēdum ducam. Nimum profecto (quod pace tua
 dixeris) falleris si uel te qui ceteros oēs cōtra ueritatis aduersarios

EPIST. ILLVST. VIRORVM AD

ueridicis argumentationibus semper egregie tutari cōsueuisti, uel ueritatem ipsam quæ nullis potest obrui calumniis alicuius cuius ueritate indigere putas. Quis enim diceret uirum christiane religionis integerrimum, diuinæ humanæq; philosophiæ indagatorem solertissimum, Pōtifici Casarei; Iuris peritissimum, oim bonarum artium eruditissimum, Romanæ eloquentiæ facundissimum, trium linguarum, quibus Deus arcana sua mortalibus refferauit, interpretem disertissimum, qui tot præclara edidit opera, ut eius nomen seculis cūctis immortale permaneat: cui; (ut oia simul complectar) parem nunquam tota produxit Germania, sibi ad sui ipsius defensionem satis esse non posse. Aut quis recte iret in facias, uniuersa quæ abs te scripta sunt, per se, non modo aduersus aduersantes q̄ optime obsistere, uerum eos quoq; penitus conuincere posse. Quom nihil prorsus eorum sit, quod uel christianam ueritatem non sapiat, uel ipsi ueritati testimonium nō perhibeat. Quandoquidem etiam ἡ ἀλώωα quandoq; ἀμαρτάνω & τ' ἀλῶω ἢ ἀλέω. Quas ob res quom neq; tu cuiusq; protectione opus haberas, neq; scripta tua alieno defensore egeant, haud quamquam certe Opus de Arcanis catholice ueritatis in Thalmudicis libris cōtētis, super articulos contra libellum tuum Oculare Speculum nūcupatum exhibitos, fundatum aggressus fuisset, nisi Reuerendissimi Domini mei Sanctorum III. Coronatorum Cardinalis, & Reuerendissimi Adriani, aliorumq; quorundam Principum Cardinalium, qui ueritatis discutiendæ gratia, hoc mihi oneris impoſuerūt, iussiones ad id me penè inuitum induxissent. Cui quidem operi quamuis hactenus summa cum diligentia insistere non destiterim, tum ut eorundem principum Cardinalium iūssibus obtemperarem, tum probatissimorum uirorum Iacobi Questemburgi græcis latinisq; literis pereruditi. Ioannis Poticani in Chaldiis præceptoris mei. Stephani Rosini Imperatorii Procuratoris uigilantissimi, & Chasparis Vaingensis, qui omnes rem tuam omni studio, omniq; animi corporisq; labore curare nō desinūt, assiduis exhortationibus maxime motus, ne dicā impulsus. Amo tamen causa tui eo accuratius rei perficiendæ operam dare conabor, quo gratiorem tibi rem me facturum confido. Quare diuino

EPIST. ILLVST. VIRORVM AD

fauente numine,opus propè diem in lucem proditurum expecta-
 to . neq; tibi iniucundum, neq; Cæsarei Maieftati ingratum, neq;
 Christianæ Reipub. inutile (ut spero) futurum. Quod autem me
 laudibus effers, tu quidem optimorum hominum officium agis,
 qui in laudando malunt excedere q̄ deficere. Neq; enim aureæ il-
 lius sententiæ Ioannis Chrysoftomi es immemor ὡς πρὸς τὸ καλῶς
 λέγειν καὶ ἐγκωμιάζειν ἀρχὴν ἀλλ' ὅτι οὐ τὰ κακῶς λέγειν
 καὶ διαβάλλειν. ἔχθρας καὶ μισθίων κακῶν ἀρχὴ, καὶ τὸ ὁθεὶς γέ-
 γνηκε κακοῦ. Ego uero & si me tanta laudum gloria omnino indi-
 gnium non ignorem, aliqua tamen inde uoluptate nō possum nō
 affici, dum à tanto uiro nunquam satis laudato, me tantopere lau-
 dari uideo. Scribis præterea præscos Romanorum tribus erectis di-
 gitis, reliquisq; duobus in palmam depressis hominum multitudine
 ni benedictionem tribuere solitos fuisse. Quod nusquam ego (ut
 uerum fatear) me legisse memini, te tamen qui longe plura uidi-
 sti apud eos legisse minime dubito. Ego enim apud Hebræos dū
 taxat id factitatum comperio. Nam cum summus sacerdos popu-
 lo bñdicens hæc ex Dei p̄cepto diceret

יְבָרַךְ יְהוָה

וַיִּשְׁמַר יָאֵר יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהִים

וַיַּחַד יֵשָׁא יְהוָה פְּנֵי אֱלֹהִים

וַיִּשֵׁם לָר שְׁלוֹם; ambas manus ante faciem suam
 protēfas tenebat. Quom uero nomen dei Tetragrammaton pro-
 ferebat, tres mox utriusq; manus digitos, pollicem scilicet indicē
 & medium altius erigebat, reliquos duos in palmam depressos ha-
 bens, & sic nomine illo prolato, tres statim eiusdē digitos insimul
 uniebat, ut ueteres Thalmudistæ tradiderūt. quod nullam aliam
 ob rem fieri institutum est, nisi ut diuinarum personarum Trinita-
 tem, diuinæq; naturæ unitatem per nomen illud designari palam
 ostenderetur. Sed quoniā inter ceteros tui obseruantissimos ego
 & Petrus Stella Reuerendissimi domini mei Secretarius, uir utiq;
 omni literarum uirtutūq; genere apprime præditus, uirtutibusq;
 tuis haud min⁹ atq; ego deditissimus, egregia atq; præclara opera
 tua quom non triuialia, sed rarissima ac singularia sint, summo p̄e

uidere cupimus, & praesertim **דְּרַשׁוּ** & de Verbo Mirifico, eam ob rem abs te petimus, immo te, si pateris, oramus, ut si absq; tuo incommodo fieri possit eos libros ad nos mittere cures. Quod si feceris, nos quidem ingenti abs te beneficio affectos arbitramur. Tu uero utrunq; nostrum in iis quae ad tuum expectant honorem tibi semper obsequentiissimum cognosces. Et ut de me dicam, si ulla quoq; alia in re me tibi conducibilem esse posse intelligis, neq; rei, neq; labori, neq; operi ulli, neq; mihi quidem ipsi parcendum duxeris, omnibus enim in rebus nedum in hac me tibi morem gerere semper promptissimum inuenies: Vale singulare totius Germaniae decus. Romae in Palatio Apostolico.

Ioannes Reuchlin Phorcentis, Petro
Galatino Minoritano S.

V T I N A M hic ille essem, praclarissim: e Galatine, quem tu is ad me datis literis tãtopere praedicas. Omnem enim sic dignitatem & gloriam si qua mihi foret in tuum honorem & nominis ornamentum perpetuum, tanquam uiri cum tua laude coniuncti deinceps referrem perq; gratissime, absq; ulla studiorum in me tuorum obliuione. Sed lectis tuis, ipse mihi speculum fui, & in me perspicuo intuitu reperi, satis esse mihi, si praestantis tuae doctrinae ac excellentium uirtutum tuarum nõ æquator, sed amator sim. Et sum equidem, isq; haud frigidus. Quo recte confusus O & praesidium & dulce decus meum, sperare me non frustra spero, Detractorũ illorum qui me falso, criminis insinulauerunt, & usq; hodie saniant ac lacerant, posse & insidias uitare, & iniurias repellere, & rerum potiri. Nec Mæcenates abstulit una dies. Quod tu super articulos contra Oculare Speculum confictos scribis, prope omnibus Germaniae Vniuersitatibus ex urbe Roma innotuit, a quibus iãdudum eadẽ ad me cõsolatiões crebro puenerũt cũ oĩm doctissimorũ singulari gaudio, quin potius oĩm hoĩm qui literas colũt, p̄ter has solas Picas mihi aduersas cum sua farina, non em̄ malsuolino gñe appellandi ueniũt, propter eorum molliciem cum colu & lana. Gaudeo itaq; ipse mihi ipsi haud mediocriter, cui tot & tanti tamq; graues & eruditi uiri, omnium penẽ Gymnasiorum A lemania: soles, de tua integritate, fide, gratia, de tuo hac in causa situ